

***Wedelia glauca* (Ortega) O. Hoffmann ex Hicken i *Oenothera biennis* L., dues noves espècies al·lòctones per a la província de Castelló**

***Wedelia glauca* (Ortega) O. Hoffmann ex Hicken and *Oenothera biennis* L., two new alien species for the province of Castelló**

Rebut: 06.02.06
Acceptat: 07.04.06

Wedelia glauca (Ortega) O. Hoffmann ex Hicken, *Chloris Platensis*: 254 (1910)

CASTELLÓ, LA PLANA BAIXA: Almenara, vora la carretera N-340, 30S YK3703, 20 m, marge d'un camp de cultiu de tarongers, 22-IX-2005, P. Pablo Ferrer (VAL 169520).

Wedelia glauca és una asteràcia d'origen neotropical, rizomatososa i perennifòlia, amb tiges herbàcies rectes i simples (rarament superiors a un metre) que culminen en un únic capítol de 2-2,5 cm de diàmetre. Es reproduïx fàcilment per via vegetativa, i arriba a altes densitats de població, fet que sens dubte la converteix en una planta altament competitiva. En alguns països d'Amèrica del Sud és considerada com una de les pitjors males herbes (Sobrero *et al.*, 2004) que afecta principalment camps de cultiu, jardins, parcs i terrenys alterats en general (marges de carreteres, erms, sèquies, etc.) (Marzocca, 1976).

A Espanya es coneix com a planta d'introducció involuntària, naturalitzada o subespontània i com un diàfit efemeròfit (Sanz *et al.*, 2004). Les primeres referències de la seua presència a la península Ibèrica es deuen a Carretero (1988) que va herboritzar el 1976

pels voltants dels edificis del Jardí Botànic de Madrid, i la trobà posteriorment a la província de València en els marges d'una carretera, al terme municipal de Tavernes de la Vallidigna. Aquesta citació es troba recollida en Bolòs & Vigo (1996) com l'única present en el territori dels Països Catalans fins al dia d'avui. En els darrers anys, ha estat localitzada una nova població valenciana per Mateo (2002) en la vall del Túria, entre Manises i Riba-roja, en un herbassar riberenc contigu a una sèquia de rec. També en la província d'Alacant es va detectar la seua presència en les proximitats de l'àrea metropolitana de la capital, creixent en ambients d'estancament temporal d'aigües propers a la gasolinera de la carretera d'Elx (Camuñas & Crespo, 1998).

La nova població localitzada es troba integrada per més d'un centenar d'exemplars que formen una massa densa pràcticament uni-específica, que ocupa una superfície aproximada de 10 m² en el marge d'un camp de cultiu de tarongers bastant descuidat, i conviu amb espècies de *Chenopodium muralis* Br.-Bl. in Br.-Bl., Gajewski, Wraber & Walas 1936 com són *Conyza bonariensis* (L.) Cronquist, *Conyza canadensis* (L.) Cronquist, *Chenopodium murale* L., *Sorghum halepense* (L.) Pers., *Solanum nigrum* L., *Portulaca oleracea* L., *Hirschfeldia incana* (L.) Lagrèze-Fossat, *Chamaesyce prostrata* (Aiton) Small i *Diplotaxis erucoides* (L.) DC. entre d'altres. Els individus floreixen abundantment i produeixen llavors amb normalitat, fet que, unit a l'elevada velocitat de multiplicació vegetativa, pot suposar l'establiment i l'expansió amb èxit de la població. En aquest sentit, resulta convenient dur a terme un seguiment per tal d'avaluar la seua capacitat colonitzadora en àrees properes amb condicions ecològiques i bioclimàtiques similars.

Oenothera biennis L., Sp. Pl: 346 (1753)

CASTELLÓ, L'ALT PALÀNCIA: Viver, vora la carretera N-234, 30S YK0422, 740 m, herbas-

sars higronitròfils, 5-XI-2005, P. Pablo Ferrer (VAL 169519).

Hemicriptòfit biennal nadiu de la part septentrional d'Amèrica del Nord. Invasora en la major part d'Europa (Bèlgica, Regne Unit, Finlàndia, França, Suïssa, República Txeca, Alemanya, Itàlia, etc.) i Austràlia, Nova Zelanda, Sud-àfrica, el Japó i Xile (Ruggles, 1958; Sanz *et al.*, 2004). A Espanya es troba naturalitzada en nombrosos punts del terç nord peninsular (Dietrich, 1997), particularment en la cornisa cantàbrica (País Basc, Cantàbria, Astúries) (Aedo *et al.*, 1994; Aizpuru *et al.*, 1996; Lorient, 1975; Nava *et al.*, 1995) i l'extrem nord-oriental (Catalunya) (Benedí *et al.*, 1986; Conesa, 2001; Molero *et al.*, 1995; Recasens & Conesa, 1988), i mostra en algunes d'elles (Sanz *et al.*, 2001) un clar comportament invasor, principalment en enclavaments pertorbats, oberts i ruderals (cunetes, erms, àrees ripàries degradades, herbassars subnitròfils un poc humits, etc.), i ha estat citada en escasses ocasions en altres territoris peninsulars i insulars (Sánchez, 1979; Santos, 1983; Sardinero, 1994). A la Comunitat Valenciana ha estat indicada la seua presència en les províncies d'Alacant (Pérez & Soriano, 1994) i València (Mansanet & Aguilera, 1984; Soriano, 1995; Ferrer & Guara, 2006).

Els exemplars trobats creixien en un herbasar higronitròfil en el marge d'una carretera molt transitada, junt amb espècies com *Rubus ulmifolius* Schott, *Chenopodium album* L., *Foeniculum vulgare* Mill. subsp. *piperitum* (Ucria) Cout., entre d'altres. La localitat ací aportada suposa la primera citació per a la província de Castelló alhora que constitueix el nexa d'unió de la fins ara coneguda disjunta àrea de distribució de la planta en el llevant peninsular ibèric, ja que connecta les escasses i disperses poblacions meridionals valencianes i alacantines amb les nombroses septentrionals de Catalunya.

PEDRO PABLO FERRER GALLEGO*, MIGUEL GUARA REQUENA** & ENRIC FRAGO CLOLS***

* Banc de Llavors Forestals. Generalitat Valenciana. Av. Comarques del País Valencià, 114. 46930 Quart de Poblet. València.

** Departament de Botànica. Facultat de Biologia. Universitat de València. Dr. Moliner, 50. 46100 Burjassot. València.

*** Departament de Zoologia. Facultat de Biologia. Universitat de València. Dr. Moliner, 50. 46100 Burjassot. València.

Bibliografia

- AEDO, C.; ALDASORO, J. J.; ARGÜELLES, J. M.; DÍAZ ALONSO, J. L.; DÍEZ RIOL, A.; GONZÁLEZ DEL VALLE, J. M.; LAÍN, M.; MORENO MORAL, G.; PATALLO, J. & SÁNCHEZ PEDRAJA, O. 1994. Contribuciones al conocimiento de la flora cantábrica, II. *Fontqueria*, 40: 67-100.
- AIZPURU, I.; APARICIO, J. M.; APERRIBAY, J. A.; ASEGINOLAZA, C.; ELORZA, J.; GARÍN, F.; PANTINO, S.; URIBE-ECHEBARRÍA, P. M.; URRUTI, P.; VALENCIA, J. & VIVANT, J. 1996. Contribución al conocimiento de la flora del País Vasco. *Anales del Jardín Botánico de Madrid*, 54(1): 419-435.
- BENEDÍ, C.; MOLERO, J. & ROMO, A. M. 1986. Aportaciones a la flora dels Prepirineus Centrals Catalans. *Collect. Bot.* (Barcelona), 16: 383-390.
- BOLÓS, O. DE & VIGO, J. 1996. *Flora dels Països Catalans*. Vol. 3. Barcino. Barcelona.
- CAMUÑAS, E. & CRESPO, M. B. 1998. Neófitos nuevos o interesantes para la flora alicantina. *Acta Botánica Malacitana*, 23: 210-214.
- CARRETERO, J. L. 1988. *Wedelia glauca* (Ortega) O. Hoffm. ex Hicken en España. *Anales del Jardín Botánico de Madrid*, 45(1): 346-347.
- CONESA I MOR, J. A. 2001. *Flora i vegetació de les serres marginals prepirinenques compreses entre els rius Segre i Noguera Ribagorçana*. Institut d'Estudis Ilerdencs. Edicions Universitat de Lleida.
- DIETRICH, W. 1997. *Oenothera* L. In: *Flora iberica*, vol. 8 (S. Castroviejo, C. Aedo, C. Benedí, M. Laín, F. Muñoz Garmendia, G. Nieto Feliner & J. Paiva. Ed.). CSIC. Real Jardín Botánico. Madrid. p. 90-100.
- FERRER, P. P. & GUARA, M. 2006. Nuevos datos florísticos en el este peninsular ibérico. *Acta Botánica Malacitana*, 31. En premsa.
- LORIENTE, E. 1975. Nueva asociación psamófila para las dunas muertas de la costa santanderina. *Anales del Instituto Botánico Cavanilles*, 32(2): 441-452.
- MANSANET, J. & AGUILELLA, A. 1984. Notas florísticas valencianas, VI. *Lazaroa*, 6: 287-289.
- MARZOCCA, A. 1976. *Manual de malezas*. 3a ed. Hemisferio Sur. Buenos Aires. 564 p.
- MATEO, G. 2002. De flora valentina, VII. *Flora Montiberica*, 22: 45-47.
- MOLERO, J.; SÁEZ, L. & VALLVERDÚ, J. 1995. Noves aportacions al coneixement florístic de les

- comarques meridionals de Catalunya. *Butll. Inst. Cat. Hist. Nat.*, 64: 61-72.
- NAVA FERNÁNDEZ, H. S.; FERNÁNDEZ CASADO, M. A. & MARTINO, J. 1995. Nuevos datos de la flora cantábrica. *Lazaroa*, 15: 237-240.
- PÉREZ, M. R. & SORIANO, P. 1994. Fragmenta Chorologica Occidentalia, 4962-4974. *Anales del Jardín Botánico de Madrid*, 51(2): 295-296.
- RECASENS, J. & CONESA, J. A. 1988. Contribució al coneixement de la flora catalana occidental, III. *Butll. Inst. Cat. Hist. Nat.*, 59: 71-74.
- RUGGLES, R. 1958. *Taxonomy and genetics of Oenothera. Forty years study in the cytology and evolution of the Onagraceae*. (F. S. Bodenheimer & W. W. Weisbach. Ed.). Monographie Biologicae. Vol VII. Den Haag.
- SÁNCHEZ, J. 1979. *Estudio de la flora y vegetación de la comarca de Ledesma*. Universidad de Salamanca. Tesis doctoral (inédita). 330 p.
- SANTOS, A. 1983. *Vegetación y flora de La Palma*. Interinsular Canaria. Santa Cruz de Tenerife.
- SANZ, M.; DANA, E. D. & SOBRINO, E. 2001. Aproximación al listado de plantas invasoras reales y potenciales en España. *Lazaroa*, 22: 121-131.
- SANZ, M.; DANA, E. D. & SOBRINO, E. 2004. *Atlas de la plantas alóctonas invasoras en España*. Ministerio de Medio Ambiente. Madrid.
- SARDINERO, S. 1994. *Estudio de la vegetación y de la flora del macizo occidental de la Sierra de Gredos (Sistema Central, España)*. Universidad Complutense. Tesis doctoral. Inédit.
- SOBRERO, M. T.; OCHOA, M. del C. & CHAILA, S. 2004. Allelopathic potencial of *Wedelia glauca*: effects on horticultural species. *Planta Daninha*, 22(1): 71-75.
- SORIANO, P. 1995. *Estudio de la vegetación y la flora de la comarca de La Safor (Valencia)*. Universitat de València. Tesis doctoral (inédita).